14 de febrer, Dia Mundial de l'Energia

Apostem per un ús racional i sostenible de l'energia

Amb l'objectiu de promoure l'ús de fonts alternatives i incrementar la utilització d'energies renovables per reduir l'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle que repercuteixen en el canvi climàtic, l'Organització de les Nacions Unides (ONU) ha escollit el 14 de febrer com la data per commemorar el **Dia Mundial de l'Energia**.

L'origen d'aquesta celebració es remunta a la Conferència Internacional de 1998 a Àustria, on es va debatre la crisi de l'energia i les possibles solucions, i neix amb la finalitat de conscienciar la societat de la importància de garantir l'accés energètic i de la necessitat d'apostar per l'ús sostenible de l'energia com a l'únic camí viable per crear un futur per a tothom.

Segons dades de les Nacions Unides, més d'un terç de la població mundial no té accés a formes avançades d'energia, i només el 15% de la població del planeta que es concentra en els 30 països més desenvolupats són els usuaris del 60% de les noves formes d'energia.

En aquest context, dins els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030, l'ODS7 sobre energia assequible, segura i sostenible parla de garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom, augmentar considerablement la proporció d'energia renovable en el conjunt de fonts energètiques, duplicar la taxa mundial de millora de l'eficiència energètica, augmentar la cooperació internacional per facilitar l'accés a la recerca i la tecnologia relatives a l'energia neta, promoure la inversió en infraestructures energètiques i tecnologies netes i ampliar la infraestructura i millorar la tecnologia per a prestar serveis energètics moderns i sostenibles per a tots als països en desenvolupament.

Amb la urgent necessitat d'avançar cap a un model energètic sostenible amb la descarbonització, la Unió Europea ha marcat objectius com que el 32% de l'energia sigui renovable al 2030 i convertir Europa en el primer continent de zero emissions de carboni per al 2050, fent especial incidència en el transport (mobilitat elèctrica), l'eficiència energètica dels edificis existents i la neutralitat de les noves construccions i la producció a les empreses de determinats sectors.

La transició energètica cap a una economia circular basada en energies renovables reduirà la pressió sobre els recursos naturals i generarà creixement i ocupació sostenibles, facilitant l'objectiu de neutralitat climàtica de la UE per a 2050 establert al Pacte Verd Europeu.

El nostre país, per la seva localització en el món, és un dels països europeus més vulnerables enfront del canvi climàtic i, per minimitzar aquests efectes, hem d'actuar per aconseguir models econòmics que assegurin el nostre benestar i l'equilibri amb el medi ambient i els seus recursos. La transició energètica és, indubtablement, una oportunitat per crear riquesa i ocupació en molts territoris.

L'accés a l'electricitat és una necessitat per al dia a dia de la societat i de les empreses, ja que gran part de les activitats es basen en la utilització de dispositius o maquinària que requereixen una càrrega energètica. La generació d'energia mitjançant fonts no renovables (petroli, carbó i gas) ha provocat grans impactes negatius al medi ambient i encara que no és l'única gran font de contaminació, està directament relacionada amb l'emissió de gasos o efecte d'hivernacle (GEI) vinculats al canvi climàtic. D'altra banda, el nostre país és un lloc idoni pel que fa a les condicions meteorològiques que afavoreixen les energies eòlica i solar, energies renovables que han de garantir un futur sostenible i resilient enfront dels efectes del canvi climàtic.

El canvi climàtic és un canvi global que afecta tot el planeta, conseqüència d'un conjunt de causes sistèmiques, del model econòmic lineal i de l'estil de vida de la societat industrial actual vinculat a les energies d'origen fòssil com el carbó, el petroli o el gas natural, emprades majoritàriament per les economies industrials desenvolupades.

El canvi climàtic afecta la totalitat dels ecosistemes, amenaça els hàbitats, la biodiversitat, els assentaments humans i també les seves economies i el seu futur. Actuar contra l'escalfament global implica mesures més enllà de la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i requereix, també, recuperar els equilibris i els cicles naturals, conviure amb la natura i els seus recursos per no posar en perill la nostra pròpia supervivència.

La pandèmia de la covid i els conflictes bèl·lics dels darrers anys, han estat el punt d'inflexió que han posat en evidència la nostra dependència energètica de tercers i en perill els subministraments energètics. Aquestes situacions viscudes evidencien la necessitat de transitar cap a economies de baixa petjada de carboni, que fomentin les energies renovables, la millora de l'eficiència energètica dels processos i la rebaixa del consum d'energia.

Hem d'assolir la sobirania energètica del nostre territori apostant per l'energia de quilòmetre zero i l'autoconsum a les empreses i de la ciutadania, ja que, ara per ara, només el 8% de l'energia consumida a Catalunya és de fonts renovables i autòctones.

Les administracions i els governs han de legislar amb propostes orientades a la digitalització de la xarxa de distribució com a element clau i indispensable per fer possible la transició. També amb propostes que donin suport a l'autoconsum, la generació d'energia distribuïda i l'emmagatzematge d'electricitat, la mobilitat elèctrica i la seva infraestructura de recàrrega. Alhora, calen propostes que prioritzin la rehabilitació energètica del parc d'edificis més vulnerables i mesures d'eficiència energètica per al sector industrial.

L'horitzó 2050 per a una economia neutra en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, passa pel canvi de model energètic que porta associat un canvi de model productiu, augmentant l'eficiència en l'ús d'energia transformant els sectors com el de la mobilitat i el transport, l'energètic, la indústria siderometal·lúrgica, entre altres. Aquesta reconversió industrial s'ha de dur a terme de manera justa i equitativa, sense deixar ningú enrere i només serà possible si es fa amb anticipació.

La transició energètica no només comportarà en si mateixa canvis en els processos productius, en la manera de consumir i de moure'ns, sinó també impactes laborals com la substitució i transformació dels llocs de treball pel desplaçament de l'ocupació en determinats sectors o entre ells, l'eliminació de llocs de treball o la redefinició de tasques dels llocs de treball existents assumint noves competències i capacitacions que poden afectar les persones treballadores que s'han de protegir, sobretot les més vulnerables, i els sectors econòmics i els territoris afectats per processos de reconversió, substitució o tancament d'instal·lacions.

Es preveu que sectors industrials, com els vinculats a les renovables i a la construcció, experimentaran creixement d'ocupació gràcies a la demanda de construcció d'infraestructures vinculades a les renovables com plantes solars, parcs eòlics, instal·lacions de biomassa, biogàs, etc., i de les xarxes de distribució de l'energia, empreses del sector de la gestió i el manteniment d'infraestructures i xarxes energètiques, el sector de la e-mobilitat, empreses dels sectors dedicats als sistemes de recàrrega, emmagatzematge d'energia elèctrica i d'hidrogen, entre altres. Però per això es necessari protegir aquesta industria per evitar la deslocalització de la producció a països on la mà d'obra sigui més barata.

Des de **la UGT de Catalunya** creiem que l'acció sindical ha d'anar dirigida a participar activament en el desenvolupament de nous sectors estratègics emergents, sobretot en aquells relacionats amb les energies renovables. Cal apostar fermament pels nous jaciments d'ocupacions verdes i la creació de noves competències professionals, i alhora estar amatents pel que fa a les noves inversions per reconvertir sectors i participar en la negociació col·lectiva i en espais de diàleg social per garantir la transició justa i la justícia social.

A través de la negociació col·lectiva, hem de proposar objectius i mesures concretes de millora ambiental perquè la protecció del medi ambient formi part de la gestió integral de les empreses, conjugada amb la sostenibilitat dels llocs de treball.

El món laboral ha de transitar necessàriament cap a una economia verda, circular, hipocarbònica i digital mitjançant accions que garanteixin la qualitat dels llocs de treball i la protecció de l'ocupació, evitant que ningú quedi enrere i potenciant la resiliència de les empreses.

En el procés de transició energètica, les empreses i les administracions públiques han de anticipar-se i traçar l'evolució de les necessitats socioeconòmiques per aconseguir un sistema econòmic sostenible que doni suport a la resiliència ecològica, treballant per corregir les desigualtats socials i promovent l'aprenentatge professional permanent, especialment en els sectors més afectats per la transició.

Les empreses, conjuntament amb els treballadors i treballadores, són els agents d'aquest canvi i cal que treballin plegats amb el suport de les administracions públiques per assolir un model econòmic que aposti per les noves tecnologies i que faciliti un canvi de model energètic.

Davant d'aquest panorama de canvis i evolució, **la Unió General de Treballadores i Treballadors de Catalunya** té un compromís amb la societat i la sostenibilitat i creu fermament en la transició cap a un model energètic impulsat per la Unió Europea amb el Pacte Verd Europeu i els fons de recuperació. Un nou model econòmic i energètic basat en les energies renovables, per fer front al repte

climàtic, mitigar-ne els efectes i generar resiliència en la nostra economia, impulsant el model productiu dins dels límits de la sostenibilitat.

Però, a la vegada, des de la UGT demanem que aquests plans i estratègies, com el "Fit for 55", tinguin en compte els aspectes socials i, concretament, l'impacte en l'ocupació. Per això, a través del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE), la UGT, a iniciativa pròpia, vam fer arribar una proposta en aquest sentit a la Secció d'Ocupació, Assumptes Socials i Ciutadania del CES Europeu.

La transició justa ha de posar necessàriament els treballadors i treballadores al capdavant d'aquesta evolució del món laboral, garantint el treball digne i la millora de les condicions laborals a través de la participació de les persones que treballen a les empreses i dels seus representants.

La nostra organització vol assegurar i garantir els drets de les persones treballadores i la justícia social en els processos de canvi i transició, perquè en aquest món canviant totes les feines i tots els sectors es troben en moments de transició.

Per aquest motiu, la UGT de Catalunya treballa per assolir un nou pacte social que fomenti un canvi en el model econòmic cap a una economia verda i sostenible, hipocarbònica i basada en les energies renovables, que garanteixi el manteniment i l'enfortiment de l'estat del benestar i vetlli pel treball digne.

En aquest procés de canvi, **la UGT de Catalunya** es mobilitza i reclama:

***Polítiques per a la transició energètica** que integrin els objectius i les prioritats sobre l'energia i el clima per a la descarbonització de l'economia, incidint en l'eficiència energètica, renovables i mercat elèctric, amb l'objectiu d'aconseguir una economia pròspera, moderna, competitiva i climàticament neutra per al 2050.

*Impulsar en l'àmbit de tot el territori català **un pla per a la transició energètica** que contempli el foment de la rehabilitació energètica d'edificis, el desplegament de les renovables i la millora les xarxes de distribució i l'emmagatzematge, la promoció de la mobilitat sostenible i el foment del transport col·lectiu a tot el territori.

*Mesures urgents per fer front a l'emergència climàtica i l'**impuls de les energies renovables** eliminant les barreres administratives per a la implantació d'energia eòlica i fotovoltaica a Catalunya.

*Fomentar en les empreses del nostre país l'**autosuficiència energètica** basada en energies renovables.

*Posar en marxa, en l'àmbit sectorial, **convenis de transició justa** en zones afectades directament per la transició energètica, que prevegin un conjunt d'actuacions per crear ocupació de qualitat i activitat a curt termini en un marc de justícia social que no deixi ningú enrere.

*Reconèixer i aprofitar l'oportunitat de creació d'activitat econòmica i ocupació vinculades a la transició energètica.

*Treballar de manera conjunta governs, administració, empreses i representants sindicals en la negociació de polítiques industrials, de **recerca i desenvolupament**, de promoció de l'activitat econòmica i d'ocupació i formació ocupacional per a la transició justa. En aquest sentit cal desenvolupar el Pacte Nacional per a la Industria .

Més informació: https://www.diainternacionalde.com/ficha/dia-mundial-energia